

SZATHMÁRI ISTVÁN

Halas leszek, vagy valami egészen más

Már majdnem itt a tavasz, uram, és arról álmodom, hogy kertész leszek vagy bolti eladó, esetleg nagybani piacon húzom a kocsit, pakolom az árut, mert kell a változatosság, a másmilyen, nagyon, vagy inkább halasnak állnék be, igen, és fognám, ragadnám az ezüstös, csillogó, villogó testeket, kólintanám fejbe a folyam nagy, büszke csillagát, hogy utána zsákba, cekkerbe, szatyorba kerüljenek, és legyen belőlük fenséges lakoma, fehér damasztterítős asztalokon felejtethetlen pára és illat az arannyal csíkozott porcelántányér fölött. Mert rossz idők járnak felém, uram, kiebrudaltak engem mindenféle emberek, és így nehéz nekem, ajaj, és hát az asszony is teszi a magáét, már alig áll velem szóba, és az ágyat is szétválasztotta, -szabdalta, bizony, az övét, a felet, az ablakhoz húzta és spanyolfallal vette körül, szép ez a fal, uram, virágok, pálmafák honolnak rajta, meg törékeny gésák tekintenek a végtelenbe, nézegettem is őket múltkor, egészen odamentem, hogy vajon mit látnak, láthatnak, igen, tán még azt is, hogy forgolódom az ágyban, hol itt, hol ott dugom ki a paplan alól a lábam, és vajon látják-e az ideges rángatózást az arcomon, vagy ágyékom hevésségét olykor, ha arra gondolok, másképp is éltem én nagyon. Mert ez igaz, uram, tudtam én, mi a boldogság egykoron, tudtam, mitől döglük a légy, előre köszöntek nekem a főutcán, fontos emberek keresték a kegyem, orvosok, művészek iratkoztak fel a várólistára, hogy utána türelmesen várákozzanak, arra, hogy röviden szót váltsak velük, mert kedveltek engem, meg féltek is kicsit, és ha tehettem, ha volt rá idő és alkalom, szívélyesen meghallgattam őket, mert mindegyik akart valamit persze, de semmiségek voltak, egy pár szó valakinek valami helyen, és utána futottak el boldogan, és én csak mosolyogtam elégedetten, megvolt a napi jószág penzum, és dőltem hátra a fotelben, és ha szivaroztam volna, biztosan rágyújtok, igen. Az asszony duruzsolt, ringatta csípőjét, és néha már-már kéjesen felnevetett, és tudtam, csak a függönyt kell behúzni kicsit, és akkor jöhet az édes délután, vagy este, és már előre éreztem a bőre mézes illatát, hosszú, fekete hajának apró szikráit az ujjaimon és lágy szemérmét, amint egymásé leszünk a felújított kanapén. Hát igen, ezek voltak az idők, amikor eszembe se jutott, másképp is lehet, uram, másmilyenül. Hosszú utazásokra indultunk, folyókat, tengereket láttunk, hatalmas hajók kajütjében ültünk törökülésben és hagytuk, történjék velünk a jó. És ez sokáig így is ment, igen. Felhők nem voltak az égen, vagy ha voltak, nem vettük észre. És az asszony csak ringatózott szépen, akár a hajó, és már a függönyt se húztuk be,

uram, mert olyan biztosak voltunk benne, egészen miénk a világ, és ha kiöleltük magunkat, fölényesen néztünk körül, mint a gazda, aki a birtokát veszi szemügyre, és csak úgy int, int a tulajdon felé.

Emlékszem, egyszer egy jó nevű orvos keresett meg engem, ott állt a gimnázium folyosóján a tanári előtt, szinte megszeppenten tekingetett ide-oda az iskolai hangzavarban, a kollégák már messziről üdvözölték, és örültek, hogy ezt mások is látják, hogy a professzor úr biccent feléjük, jelez, és akkor én is odafordultam kissé hűvösen, a lányát tanítottam éppen, akinek reneszánsz drámába illő neve volt, ő bukdácsolgatott nálam, sejtettem, erre a találkozásra előbb-utóbb sor kerül, és már élveztem kicsit, és nyújtottam a kezem, és éreztem, az övé egészen nyirkos, ott beszélgettünk a folyosón a korlát mellett, közben a diákok le-föl rohangáltak mellettünk, bólogattam, hogy értem, megértem a helyzetet, hisz az egyetem fontos, persze, de hát még előtte az érettségi, igen, és kajánul röhögni kezdtem ott belül, és a doktor mintha megsejtett volna valamit, és ez még csak fokozta a jót, majd meglátjuk, mondtam, és elköszöntem tőle, a sokak által félve tisztelt professzor úrtól, és hát persze, átment a lány, nem is akármilyen jeggyel, hisz tudja, uram, az ember néha jószívű is lehet.

De hol van ez már, hol, én Istenem. Kiebrudaltak mindenféle emberek, akik sem az illemet, sem a modort, sem a történelmet nem ismerik, mert mindez nekem van, uram, mondjon bárki bármit, figyelni, látni és olvasni lehet, de azok nem néznek, nem olvasnak, és mint látja, az asszony is hátat fordított nekem, így is, meg úgy is, és hogy mit csinál a mintás spanyolfal mögött, ha nem alszik, valóban talány, néha halk zajokat, zörejeket hallok odaátrol, és akkor fantáziálhatok, foroghatok az ágyban, lábam ujjjaival kereshetem a paplan szélét, hogy kidughassam őket, igen. Volt, hogy felkeltem hirtelen, és a gésás tekintetű, pálmafás falhoz lopóztam visszafojtott lélegzettel, és akkora izgalom kapott el, uram, hogy már-már benyomtam, -ütöttem, -öklöztem a kartont, de mégsem tettem, mert úriember vagyok, és éreztem újból, ahogyan súlyosodik bennem a tudat, hogy mellőzve vagyok. Sőt. De azért ágáltam ellene, próbálkoztam, azonban a tett nem állt szinkrónban az idővel, elkéstem, ez már biztos volt, igen. Mint amikor elmegy a vonat az ember orra előtt, és szinte nem hiszi, de az mégis megy feltartóztathatatlanul.

És akkor tényleg vonatra ült az asszony. Előtte azonban hosszasan megszemlélte magát, és már nem is a spanyolfal mögött, odaállt pőrén az ablakhoz, ahonnan csak úgy ömlött a fény, nyári reggel volt, uram, kínlódtam az ágyban, hol jobbra, hol balra, hisz érti, és akkor ott terem, és fürkészi önmagát a fényözönben, ajha, mondtam halkán, és nem tudtam mire vélni a dolgot, még az is átfutott az agyamon, lehet, hogy értem teszi, igen, megbánt már mindent, vagy rájött, nekem van igazam, de nem erről volt szó, uram, nem, saját magáért tett mindent, világos lett gyorsan, hisz olyan megvetően pillantott rám, és éreztem, benne volt az is, egy ilyen testet pazaroltam rád, és kiegyenesedett teljesen, és a mel-

leit tapogatta szépen, majd a hónaljához nyúlt, mindig is szerettem a testnek eme részét, órákig elnéztem, bámultam, ha lehetett, és akkor lassan lecsúszott a kéz a piros szemérem felé.

El kellett, hogy nézzek, el, egy másik irányba, és higgye el nekem, könnyek gyűltek a szemembe, a szenvedés, a tehetetlenség tépett, nedves virágai. Igen.

Tényleg zöldséges leszek, vagy halas, nincs, nincs beszéd, nincs mit tenni, uram, ellöktek engem furcsa emberek, és az asszony is ilyen lett, igen, mintha bosszút állna, csak tudnám, hogy miért, mikor kényeztettem, a tenyeremen hordtam, óvtam, kíméltem, és mégis, mégis. És már járok is a Csarnokba szorgalmasan, főleg a halasok pultjait nézem, pontosabban a megtermett, nyüzsgő férfiakat, ahogy gumicsizmában, -köpenyben merítővel a kezükben halásznak, vadásznak a nagy, zsúfolt akváriumokban a hatalmas, ficánkoló, riadt példányokra, hogy később az átázott falapon, vagy akár síkos márványon is, felboncolják őket, már-már kéjesen. És már én is érzem a bizsergést, az ide-oda futó örömet az ujjaimon, mely lassan kiárad az egész testemre, és értetlenkedem, miért nem csináltam mindezt évekkkel ezelőtt, mire vártam. És ott cseng a fülemben a halasok nevetése, amikor kiállnak rövid időre az üzlet elé, és irigykedem nagyon, mert én már nem tudok így nevetni, uram, mert keserű az ínyem, a szám. Valami megpattant bennem, mert fõnn a galérián, borivás közben, az első pohár után is még arra gondolok, vajon mit tesznek még, tehetnek velem. A kocsmáros már ismer, nem is kell szólnom, hozza az italt, vöröset iszom, régen az édeset szerettem, most a száraz csúszik, de később már tompulok, és már nem olyan éles minden, mások, másmilyenek a dolgok kontúrjai, másképp süt be a nap a hatalmas ablakon a fejem fölött, és ha rám néz egy-két kíváncsi ember, el-elhiszem, ez nem is velem történik meg, uram, másba döfték a tört, és én csak egy szemlélő vagyok, elegáns, laza kívülálló, aki csak úgy távolról, kissé lekezelve követi az eseményeket. De ez csak rövid tartamra, időre van így, mert belém hasít, vág, mindig, mint valami villám, hogy ez csak színház, hatalmas, és a való az egészen más. És akkor kókadok, kókadok, hiába a többi pohár, vissza már nem térhetek.

És az asszony azért írogat néha, lepkéket rajzol a képeslapjaira, illetve így írja alá azt a pár sort, amelyben semmiségekrõl fecseg, hogy kék a tenger, meg a felhõk hogy úsznak ott fenn, de néha lejõnnek, mintha keresnének valamit, és akkor béljük lehet vájni az ujjakat, szépen. Én nem válaszolok rájuk, mert hát mit is írhatnék, uram, azt, hogy állok a halas elõtt, vagy a parkok virágait nézem, vagy azt, hogy a spanyolfal már az én ágyamat takarja, mert félek, félek, valaki meglát, átlát engemet. És akkor már teljes az esés. A zuhanás. És hát így múlnak a hetek, hónapok. Rugdálnak, ebrudálnak semmilyen emberek, és én csak álmodom, tervezem, kertész leszek, vagy piaci eladó, vagy inkább halas, mint már mondtam, a hatalmas Csarnokban, de a borárus is bejõhet, igen, közben meg kiszáradnak a virágok, elfogynak a halak, vége lesz a bornak, és akkor, akkor tényleg mi lesz.